

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

Svéprávnost a alternativy k jejímu omezení

v praxi komunitní sociální služby a lidí v ní

O čem bych rád hovořil

- O zkušenostech při aktivním podílení se v procesu vracení svéprávnosti a uzavírání smluv o nápomoci u lidí s intelektovým znevýhodněním.
- O realitě podpůrcovství (soukromého i profesionálního) v praxi sociální služby.
- O hledání cest, jak zařídit, aby omezení svéprávnosti bylo v praxi běžného života co nejméně omezující.

Představení CHB Naplno

Poskytujeme chráněné bydlení a podporu samostatného bydlení pro ženy i muže s mentálním postižením. Podporujeme je v běžném životě tak, aby se na něm aktivně podíleli, byli součástí místní komunity a nesli odpovědnost za svá rozhodnutí.

- Chráněné bydlení Naplno je součástí Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec, které zřizuje Jihočeský kraj.
- Nabízíme individuální i skupinové chráněné bydlení (80 lidem) komunitního charakteru v nájemních bytech i ve vlastních rodinných domech a podporu samostatného bydlení v Jindřichově Hradci (5 lidem).

Na čem si zakládáme

- **Středem naší práce je myšlení zaměřené na člověka.**
- Věříme ve schopnosti všech klientů a stavíme na nich.
- Podporujeme klienty, aby žili běžným životem jako kdokoliv z nás.
- Pomáháme klientům, aby byli za sebe zodpovědní, znali své povinnosti, uměli se rozhodnout a znali (a uplatňovali) svá práva.
- Dlouhodobě říkáme, že kvalitně poskytovaná sociální služba dokáže zajistit přirozenou právní ochranu a podporu pro všechny své klienty

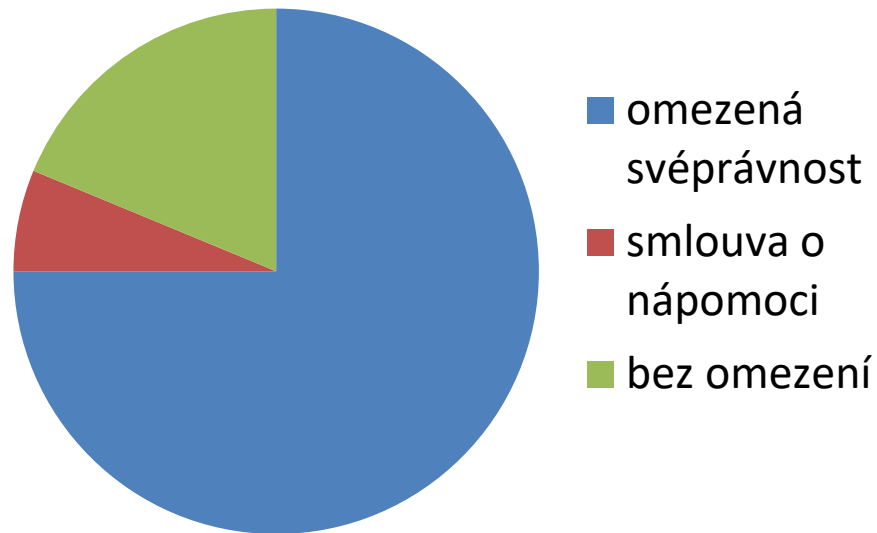
(existuje zde uzavřená smlouva -> úkon Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí -> asistenti jsou klientovi na blízku).

Jak je to v Naplnu dnes?

- lidé bez dotčené svéprávnosti = **15**
- lidé se smlouvou o nápomoci = **7**
- lidé s omezenou svéprávností = **62**

Jak se stalo, že jsme podpůrci

- Historicky byla většina klientů služby zbavena způsobilosti k právním úkonům.
- Od roku 2014 jsme aktivně vstupovali do řízení o (novém) omezení svéprávnosti, které klienti podstupovali.
- Byli jsme poměrně úspěšní minimálně v některých částech výroků (peníze, volební právo).
- Přesto byl výsledek řízení zkraje stejný: **dřívější zbavení způsobilosti k právním úkonům = omezení svéprávnosti v současnosti.**
- My jsme ale měli souběžnou zkušenost při práci s lidmi (de facto stejnými) bez jakkoliv dotčené svéprávnosti – **a šlo to!**

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

První zkušenosti s nápomocí v rozhodování

Jihočeský kraj

Organizace zřizovaná Jihočeským krajem.

Příběh paní Ireny

- Idealismus, že to půjde snadno
- Povedlo se (zastoupení, argumentace, posudek služby, spolupracující opatrovník...).
- Odvolání státního zastupitelství.
- Krajský soud vše vrací, souhlasíme se smlouvou o nápomoci (ústupek) a je vydán nový rozsudek.
- Odvolání státního zástupce k NS, ale neúspěšné.
- Riziko střetu zájmu: paní Irena nemá nikoho z blízkých, podpůrci se nabízí jen ze služby.

Příběh (zatím) poslední...

Příběh pana Kamila

- Představa, že člověk s těžkým tělesným hendikepem potřebuje opatrovníka.
- Mylná domněnka, že nesrozumitelná řeč znamená intelektovou nedostatečnost.
- Znalecký posudek, který to v podstatě podporoval.
- Kamil je ale umělec, píše básně (a knihu o životě v ústavu), tvoří grafiky, je aktivista a sebeobhájce.
- Vrácení svéprávnosti byl jeden z jeho cílů – pomohla se najít shoda i s opatrovníkem.
- U soudu pomohla jeho silná vůle ke změně, písemná zpráva a předchozí zkušenosti služby, souhlas opatrovníka.
- Největší obava – jak se bude podepisovat (= význam podpisu se přeceňuje).

Jak to máme s podpůrci dnes?

- V dalších případech vracení svéprávnosti už poučeně volíme nápomoc v rozhodování.
- Dnes dělá podpůrce 7 různých pracovníků CHB Naplno, někteří i více klientům.
- V případě p. Kamila se Naplno stalo profi podpůrcem.

	Podpůrci z rodiny	Podpůrci ze služby	Jiní podpůrci
Irena	---	3	---
Olga	1	2	1
Klára	1	---	---
Lucie	1	2	1
Anna	1	2	---
Jiří	1	---	1 (původně)
Kamil	2	---	1 (CHBN)

Co jsme díky našemu „aktivismu“ zjistili a naučili se

- ... že když je vůle, tak lze téměř vše (je potřeba investovat do vzájemné shody).
- ... že jako důkaz u soudu funguje „sociální šetření“ (zpráva, posudek, vyjádření...) a sociální služba může být vnímána vážně.
- ... že zatím nemáme odvahu jít přetlačovat systém vracení svéprávnosti u lidí, kteří mají větší hendikep a sami si o to neříkají.
- ... že ale ve skutečnosti umíme bezpečně podporovat v běžných situacích i lidi s vysokou mírou nezbytné podpory, u kterých si nikdo nevzpomněl, že by měli mít omezenou svéprávnost.
- ... že je ve skutečnosti obtížné odlišit, kde v sociální službě (zejména pobytové) končí placená asistence a začíná podpůrcovství.

A co lze dělat (víc) pro lidi s omezenou svéprávností?

1. Zvažovat, zda je to i nadále opravdu nezbytné (nebo v takovém rozsahu).
2. Věřit sociálním službám, že v rámci svého řemesla zajistí vždy kus přirozené ochrany ohrožených lidí (u lidí bez ní takovou formu podpory hledat).
3. Minimalizovat negativní dopady omezení svéprávnosti v běžném životě:
 - dát lidem přístup k potřebným informacím, pokud o ně stojí,
 - nechat je věci dělat (jako prvek zachování důstojnosti nebo i formu učení se),
 - nevnímat hned každou chybu fatálně.

V čem jsou úskalí omezení svéprávnosti

- Neumožňuje plnohodnotný běžný život zejména lidem v produktivním věku a nižší mírou podpory = je výrazným spouštěčem institucionalizace (bez ohledu, kde bydlí).
- Mnoho lidí si „zvykne“, těžko se u nich pak hledá motivace o svéprávnost usilovat = přináší to s sebou „začarovaný kruh příčin a důsledků“.
- Opatrovanci nejsou opravdově vystaveni situaci, kdy nesou odpovědnost a musí se rozhodovat v souladu s tím (nemohou se učit zkušeností).
- S ohledem na nejednoznačnost některých výroků v rozsudcích vede lidi/služby kolem opatrovance k vlastním výkladům, porušování podstaty věci (nahrává tomu i dlouholetá kultura úplného zbavení způsobilosti).

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

**Přes všechny tyto překážky
ale máme chtít, aby i lidé
(navzdory) omezené svéprávnosti...**

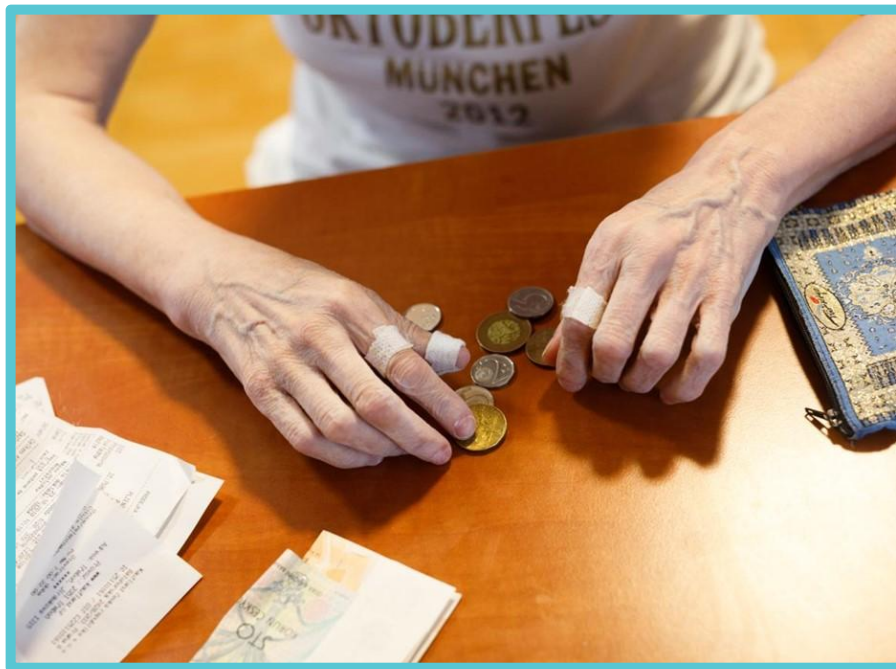
Jihočeský kraj

Organizace zřizovaná Jihočeským krajem.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

... hospodařili
se svými
penězi.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

... měli zaměstnání
a vydělávali peníze.

Jihočeský kraj

Organizace zřizovaná Jihočeským krajem.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

... platili
za nákupy
sami.

Jihočeský kraj

Organizace zřizovaná Jihočeským krajem.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

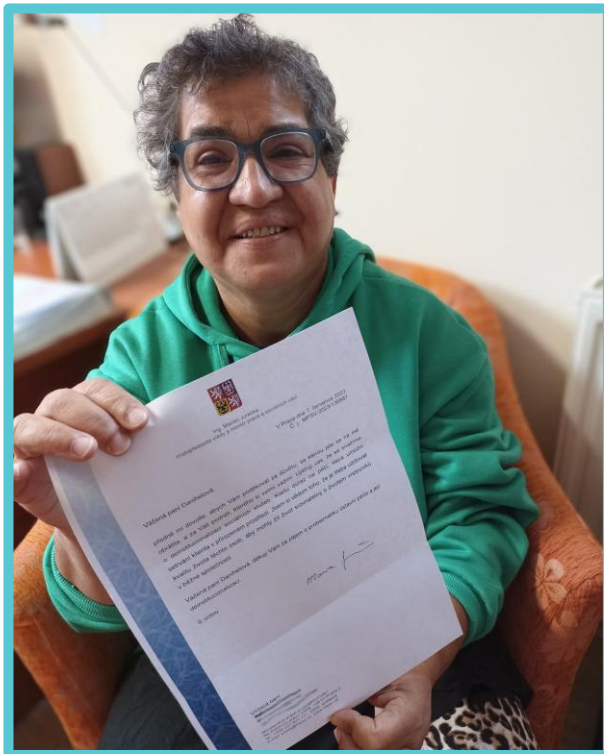
... se podíleli
na péči
o své zdraví.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

... byli aktivní
v obhajobě
svých práv
a zájmů.

Jihočeský kraj

Organizace zřizovaná Jihočeským krajem.

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO

... chodili
k volbám.

Centrum sociálních služeb Jindřichův Hradec

**CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ
NAPLNO**

Děkuji za pozornost

www.chbnaplno.cz

Datum, místo atd.

JDI

jednota pro deinstitucionalizaci

prezentující